

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
ในจังหวัดนนทบุรี

ROLE OF LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN DEVELOPING QUALITY
OF DISABILITIES' LIFE IN NONGTHABURI PROVINCE

¹ธณัฐ มั่งคั่ง, ²สทิติย์ นิยมญาติ,

³กมลพร กัลยาณมิตร และ ⁴ทศนีย์ ลักขณาภิชนชัช

¹Thanuat Mangkang, ² Satit Niyomyaht,

³Kamolporn Kalyanamitra and ⁴Tassanee Lakkanapichonchat

¹คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University, Thailand

¹Corresponding Author's Email: Lerdvanich2015@gmail.com

¹เบอร์โทร: 089-821-7537

Received: 2025-06-29

Revised: 2025-07-28

Accepted: 2025-07-29

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อวิเคราะห์บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี (2) เพื่อประเมินสภาพปัญหาและอุปสรรคของบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี และ (3) เสนอแนวทางในการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 คน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 คน ตัวแทนผู้ปกครองหรือผู้พิการ 8 คน รวม 20 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การสรุปความแบบพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี ได้แก่ การส่งเสริมดูแลสุขภาพ การให้การศึกษา การจ่ายเบี้ยความพิการ การส่งเสริมอาชีพ และรายได้ และการจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต (2) สภาพปัญหาและอุปสรรคบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี พบปัญหาด้านงบประมาณ ด้านผู้ปฏิบัติงาน ด้านอำนาจหน้าที่ การมีส่วนร่วมของคนพิการ และอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ และ (3) แนวทางการพัฒนา พบว่า ควรบูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการที่ชัดเจน สร้างทัศนคติ

ที่ดีต่อคนพิการ การปรับปรุงอาคาร สถานที่ และการจัดการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เอื้อต่อการให้บริการ สร้างและขยายเครือข่ายคนพิการ และส่งเสริมความรู้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

คำสำคัญ: บทบาท; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น; การพัฒนา; คุณภาพชีวิตคนพิการ; จังหวัดนนทบุรี

Abstract

This research aimed to: 1) analyze the role of local administrative organizations in improving the quality of life for persons with disabilities in Nonthaburi Province, 2) assess the problems and obstacles related to this role, and 3) propose strategies for enhancing the role of local administrative organizations in this regard. A qualitative research approach was employed. Key informants included six local government executives, six local government officers, and eight representatives of persons with disabilities or their families—totaling 20 participants—selected through purposive sampling. Data were collected using interviews and analyzed through descriptive analysis.

The findings revealed that:

1) The roles of local administrative organizations in enhancing the quality of life for persons with disabilities included promoting health care, providing education, offering disability allowances, supporting employment and income generation, and improving living environments.

2) Challenges included budget limitations, lack of skilled personnel, unclear authority and responsibilities, limited participation from persons with disabilities, and inadequate buildings and facilities.

3) Suggested strategies included fostering collaboration across relevant sectors, establishing clear policies to promote the quality of life for persons with disabilities, improving public attitudes, upgrading facilities and accessibility, building and expanding disability networks, and enhancing staff capacity and knowledge.

Keywords: Role; Local Administrative Organization; Development; Quality of Disability Life; Nonthaburi Province

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มนุษย์มีความเป็นอยู่ที่ดีอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง เป็นปัจจัยหลักที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศในทุกๆระดับ ประเทศชาติใดมีมนุษย์ที่พร้อมด้วยศักยภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์กับสังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ถือว่าประเทศนั้นเป็นประเทศที่พัฒนาและประสบผลสำเร็จ คนพิการจึงนับเป็นประชากรกลุ่มหนึ่งของสังคมที่กำลังเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนา ศักยภาพ ความสามารถของตนมาพัฒนาชุมชน สังคม และดำเนินชีวิตร่วมอยู่ในชุมชนได้อย่างมีความสุข (Singhwi, 2015)

ปัจจุบัน กฎหมายและยุทธศาสตร์ประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดไว้ว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน Constitution Drafting Committee, Office of the Secretariat of the House of Representatives (2017) พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 มีสาระในการกำหนดมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตการสร้างกลไกเพื่อการคุ้มครองคนพิการในเชิงนโยบายไว้ในกฎหมาย เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิและโอกาส การคุ้มครองจากรัฐ โดยให้คนพิการได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการต่าง ๆ จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลือจากรัฐ Khamkhieo (2020) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำบริการและแก้ปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ข้อที่ 27 ระบุว่าให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง ในด้านการสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส Office of the Council of State (2013) จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการนั้นปัจจุบันกฎหมายได้มีลักษณะของการบังคับการให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะแก่บุคคลทุกกลุ่มในสังคมหรือในท้องถิ่นได้ตระหนักว่านโยบาย กฎ ระเบียบ มาตรการ โครงการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ จะต้องไม่มีลักษณะที่เป็นทางเลือก ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ อีกทั้งกฎหมายได้บังคับให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อกำหนดระเบียบหรือ ประกาศ ตลอดจนให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ให้การส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ นอกเหนือ จากอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละประเภทด้วย (Ko Yo Subdistrict Administrative Organization, 2019)

จากสถิติข้อมูลคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566 มีจำนวนคนพิการทั่วประเทศ 1,916,828 คน โดยกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 81,553 คน ในส่วนของจังหวัดนนทบุรีนั้น มีจำนวนคนพิการ 20,491 คน โดยพิการทางการเห็น การได้ยิน หรือสื่อความหมาย และการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย มีจำนวน 13,224 คน จะเห็นได้ว่าจังหวัดนนทบุรี เป็น จังหวัดที่มีประชากรคนพิการอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งสภาพผู้พิการส่วนใหญ่มีฐานะยากจน บ้านเรือน

มีสภาพทรุดโทรมผู้พิการ บางครอบครัวต้องออกไปทำงานนอกบ้านจึงต้องปล่อยให้ผู้พิการอยู่บ้านตามลำพัง ขณะเดียวกันครอบครัวก็ไม่มีความรู้ในการดูแลผู้พิการ ทำให้ผู้พิการใช้ชีวิตด้วยความยากลำบาก ชาตคนดูแล บ้างก็ถูกทอดทิ้ง Chueakhong (2019) ผู้คนพิการที่ขึ้นทะเบียนไว้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งจากการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้พิการนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการสนับสนุนเบี้ยยังชีพ แก่คนพิการเพียงอย่างเดียว ส่วนบทบาทด้านการส่งเสริมและการพัฒนาอาชีพคนพิการในด้านต่าง ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีดำเนินการอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม Chueakhong (2019) สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาติดขัดด้วยข้อจำกัดด้านกฎระเบียบและผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งหลายเรื่องถูกท้วงติงจาก สตง. แม้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่จะยังมีการทำงานแบบเชิงรุก เช่นเดิม แต่มี อปท.จำนวนไม่น้อยที่จะทำงานเฉพาะในส่วนที่มีความชัดเจนว่าสามารถดำเนินการได้เท่านั้น The Committee on Social Affairs, Children, Youth, Women, the Elderly, Persons with Disabilities, and the Underprivileged (2019) ดังนั้น ผู้พิการเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับสวัสดิการทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีเทียบเท่ากับคนปกติ ดังนั้นแล้วถือเป็นสิ่งที่ท้าทายให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีภารกิจหลักในการดูแลผู้พิการในพื้นที่ของตนเอง (Daromae, 2023)

แม้จะมีกฎหมายและนโยบายของรัฐที่มุ่งส่งเสริมสิทธิและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติยังพบว่าบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรียังไม่ครอบคลุมทุกมิติของการส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะด้านการพัฒนาอาชีพ การเข้าถึงบริการสาธารณะ และการมีส่วนร่วมทางสังคมของคนพิการอย่างยั่งยืน หลายพื้นที่ยังคงจำกัดบทบาทของตนไว้เพียงการให้เบี้ยยังชีพ ขาดแนวทางเชิงรุกหรือกลไกที่เป็นรูปธรรมในการยกระดับชีวิตของผู้พิการให้มีศักยภาพและพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง ช่องว่างดังกล่าวจึงสะท้อนถึงความจำเป็นที่ต้องศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นนทบุรี ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาเชิงนโยบายที่สอดคล้องกับสภาพจริงในแต่ละพื้นที่

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี เพื่อมุ่งหวังว่าผลการวิจัยในครั้งนี้ จะใช้เป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อประเมินสภาพปัญหาและอุปสรรคของบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาทบทวนเอกสาร ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีบทบาท แนวคิดความพิการ แนวคิดคุณภาพชีวิตผู้พิการ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ แนวคิดการปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดน่านทบุรี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 คน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 คน ตัวแทนผู้ปกครองหรือผู้พิการ จำนวน 8 คน รวม จำนวน 20 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดน่านทบุรี จำนวน 6 แห่ง ประกอบด้วย เทศบาลนครน่านทบุรี เทศบาลนครปากเกร็ด เทศบาลเมืองบางศรีเมือง เทศบาลเมืองบางแม่นาง เทศบาลตำบลไทรน้อย และเทศบาลตำบลบางพลับ

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดน่านทบุรี ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ปัญหาและอุปสรรคของบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดน่านทบุรี ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดน่านทบุรี

ขั้นตอนที่ 4 วิธีการเก็บข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ใช้การรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา บทความ หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัย และแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดน่านทบุรี 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 20 คน ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาตอย่างเป็นทางการ เตรียมแบบสัมภาษณ์ ตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ในสถานที่ที่นัดหมาย ใช้เวลาสัมภาษณ์รายละประมาณ 45 นาที พร้อมจดบันทึกและบันทึกเสียง จากนั้นจึงถอดบทสัมภาษณ์และจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบโดยเข้ารหัสเพื่อรักษาความลับ 3) การสังเกต (Observation) ใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) โดยผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมและบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่ศึกษา โดยไม่เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ถูกสังเกต ซึ่งอาจเป็นการสังเกตแบบที่ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวที่กำลังถูกสังเกต

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการถอดเทปสัมภาษณ์และจัดหมวดหมู่ข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยทบทวนข้อมูลซ้ำเพื่อจับประเด็นสำคัญ เชื่อมโยงข้อมูลแต่ละส่วนเข้าด้วยกัน และสรุปผลในรูปแบบพรรณนาพร้อมตรวจสอบความถูกต้องกับผู้ให้ข้อมูลในกรณีที่ข้อมูลไม่ชัดเจน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี แยกเป็นแต่ละด้านดังนี้

1. การส่งเสริมดูแลสุขภาพ พบว่า เป็นการช่วยเหลือให้คนพิการมีคุณภาพที่ดีขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในการช่วยเหลือคนพิการ เช่น การจัดบริการรถรับ-ส่งคนพิการในกรณีฉุกเฉิน และพบแพทย์ตามนัดด้วยรถพยาบาลฉุกเฉิน 1669 การเยี่ยมบ้านคนพิการ เพื่อเป็นข้อมูลในการให้ความช่วยเหลือคนพิการตามสภาพความพิการของคนพิการ เป็นการใช้งบประมาณจากกองทุนส่งเสริมสุขภาพแห่งชาติที่ได้สนับสนุนงบประมาณแก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ โดยเป็นการปฏิบัติงานร่วมระหว่างบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และผู้นำชุมชน

2. การให้การศึกษ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีดำเนินการจัดฝึกอบรมอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้คนพิการและครอบครัว รวมทั้งฝึกอบรมการดูแลสุขภาพแก่คนพิการและผู้ดูแล เพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและใจ นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรมวันคนพิการสากลเพื่อให้ความรู้ด้านสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ บทบาทนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 มาตรา 16 (10) และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3. การจ่ายเบี้ยความพิการ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีได้ดำเนินการจ่ายเบี้ยความพิการตามนโยบายรัฐบาลและระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยความพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2553 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 โดยมีขั้นตอนการประชาสัมพันธ์ตรวจสอบคุณสมบัติและเอกสารประกอบคำขอ รวมทั้งแจ้งสิทธิและหน้าที่ของผู้รับเบี้ยในกรณีย้ายภูมิลำเนาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ซึ่งเป็นไปตามระเบียบที่กำหนดไว้

4. การส่งเสริมอาชีพและรายได้ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ได้มีการส่งเสริมอาชีพตามความสามารถของคนพิการ เช่น การขายสลากกินแบ่งรัฐบาล นวดแผนโบราณ ขายสินค้าออนไลน์ ขายของชำ ทำดอกไม้ประดิษฐ์ เป็นต้น เพื่อช่วยเหลือให้คนพิการมีงานทำ และต้องการเงินทุนในการประกอบอาชีพ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีได้ประสานงานศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดนนทบุรี สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรี สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนนทบุรี วิทยากรท้องถิ่น เพื่อจัดฝึกอบรมอาชีพให้กับคนพิการ ส่วนเรื่องเงินทุนในการประกอบอาชีพ พบว่ายังไม่มี การดำเนินการในเรื่องนี้มากนัก

5. การจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี มีการช่วยเหลือในการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย เพื่อช่วยให้คนพิการสามารถประกอบกิจวัตรประจำวันได้เหมือนคนปกติทั่วไปหรือใกล้เคียงกับกิจกรรมที่เคยทำได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ได้ดำเนินการร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรีในการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้กับคนพิการที่มีฐานะยากจนที่ผ่านการคัดเลือกจากประชาคมหมู่บ้าน

ได้แก่ ปรับปรุงห้องน้ำให้เป็นไปตามแบบมาตรฐานสำหรับคนพิการ ปรับปรุงที่อยู่อาศัย ทางเดิน ทางลาด ให้เหมาะสมกับสภาพความพิการ

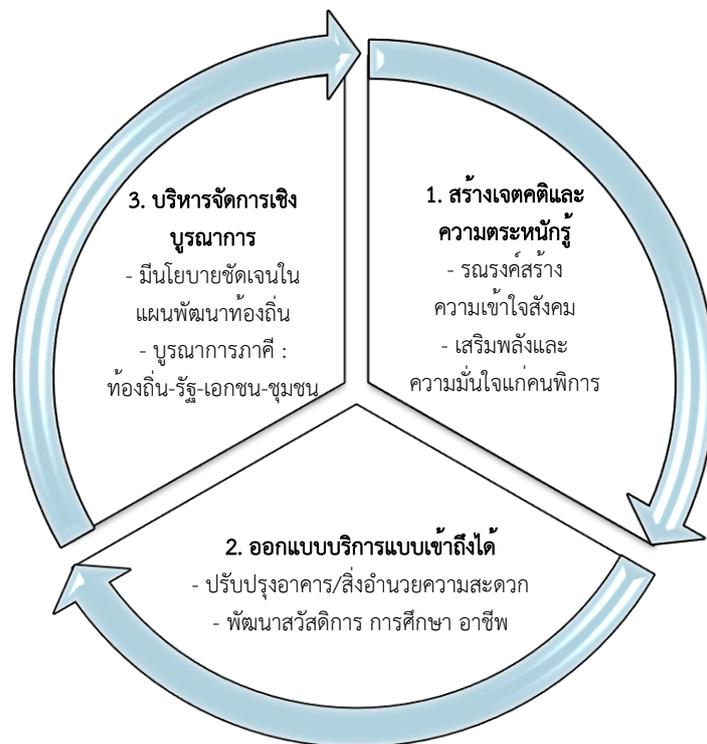
วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคของบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรียังเผชิญปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน ได้แก่ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายไม่ครอบคลุม การส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการทั้งหมด บุคลากรไม่เพียงพอต่อภาระงานที่เพิ่มขึ้น งบประมาณจำกัดทำให้การดำเนินงานไม่เต็มประสิทธิภาพ ทศนคติของสังคมที่มองคนพิการในแง่ลบ ส่งผลให้คนพิการขาดความมั่นใจ และมีส่วนร่วมต่ำ และ อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกไม่พร้อม ส่งผลต่อการเข้าถึงบริการของรัฐอย่างสะดวกและรวดเร็ว

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี พบว่า 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ควรบูรณาการความร่วมมือกับองค์กรคนพิการ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี 2) ควรมีนโยบายด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการที่ชัดเจน โดยมีการกำหนดนโยบายหรือวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และบรรจุในข้อบัญญัติให้เพียงพอต่อความต้องการของคนพิการ 3) ควรส่งเสริมให้สถาบันทางครอบครัว ชุมชน สังคม มีเจตคติที่ดีต่อคนพิการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรคนพิการ 4) จัดสิ่งอำนวยความสะดวกของหน่วยงานให้เอื้อต่อความพิการ เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการและสวัสดิการของรัฐได้อย่างสะดวก 5) ควรเพิ่มและขยายเครือข่ายคนพิการกลุ่มใหม่ และขยายพื้นที่ใหม่ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และ 6) ควรเสริมทักษะการให้บริการแก่เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีในด้านองค์ความรู้ เรื่องกฎหมาย สิทธิของคนพิการต่าง ๆ เพื่อให้คนพิการได้สิทธิประโยชน์ของคนพิการอย่างเสมอภาค

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องดำเนินการแบบองค์รวม ผ่าน 5 บทบาทหลัก ได้แก่ (1) การส่งเสริมสุขภาพ (2) การให้การศึกษา (3) การจ่ายเบี้ยความพิการ (4) การส่งเสริมอาชีพและรายได้ และ (5) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย โดยทั้งหมดต้องอาศัย “ความร่วมมือแบบบูรณาการ” ระหว่างภาครัฐ เอกชน ชุมชน และองค์กรคนพิการ อย่างไรก็ตาม ยังมีอุปสรรคสำคัญ เช่น ข้อจำกัดด้านอำนาจหน้าที่ บุคลากร งบประมาณ ทศนคติทางสังคม และความไม่พร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ขัดขวางการดำเนินงานให้ประสบผล จากการสังเคราะห์ข้อมูลการศึกษา ผู้วิจัยเสนอ “โมเดลการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในระดับท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม” ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้ 1) การสร้างเจตคติและความตระหนักรู้ ส่งเสริมให้สังคมเข้าใจและยอมรับความสามารถของคนพิการ 2) การออกแบบบริการแบบเข้าถึงได้ พัฒนาระบบบริการ สวัสดิการ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตของคนพิการ และ 3) การบริหารจัดการเชิงบูรณาการ กำหนดนโยบาย

ท้องถิ่นที่ชัดเจน มีงบประมาณสนับสนุน และส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน แนวทางทั้งหมดนี้ เมื่อดำเนินการอย่างเป็นระบบ จะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของคนพิการในจังหวัดนันทบุรี ให้สามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน บริการของรัฐ และดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี มีบทบาทในสังคมได้อย่างเท่าเทียม ดังแผนภาพที่ 1



แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

ที่มา : ผู้วิจัย, 2568

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนันทบุรี สามารถอภิปรายผลแต่ละด้าน ดังนี้

1. การส่งเสริมดูแลสุขภาพ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการช่วยเหลือให้คนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์ข้อมูลสิทธิประโยชน์ การจัดรถพยาบาลฉุกเฉิน 1669 รับ-ส่งพบแพทย์ การเยี่ยมบ้านเพื่อประเมินสภาพความพิการ และการประสานงานร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยใช้งบประมาณจากกองทุนส่งเสริมสุขภาพแห่งชาติ ทั้งนี้เป็นเพราะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการดูแลประชาชนในพื้นที่โดยตรง และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างใกล้ชิด จึงมีความเหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพร่วมกับหน่วยงานด้านสาธารณสุข เพื่อให้คนพิการได้รับบริการที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพความพิการอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nadee (2021) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำจืด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์การ

บริหารส่วนตำบลบางน้ำจืด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีแนวทางโดยการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยเหลือในด้านการรักษา ให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพแก่คนพิการและครอบครัว คนพิการ มีการให้กำลังใจ และจัดให้มีการพบปะพูดคุยกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Radabut (2021) ที่ศึกษาเรื่องบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตำบลทุ่งเทิง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมด้านสุขภาพมีเพียงการทำ ความสะอาดสถานที่ให้บริการตรวจวินิจฉัย บำบัด รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการเท่านั้น

2. การให้การศึกษา พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีมีบทบาทในการจัดฝึกอบรม อาชีพเพื่อสร้างรายได้แก่คนพิการและครอบครัว การอบรมการดูแลสุขภาพสำหรับคนพิการและผู้ดูแล รวมถึง ส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรมวันคนพิการสากล เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นภารกิจตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้เป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ มีข้อมูลความต้องการของคนพิการอย่างแท้จริง และสามารถออกแบบ กิจกรรมหรือจัดบริการให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาในแต่ละชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phutthisrimethi, and Lowatcharin (2020) ได้ศึกษาศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า อปท. แต่ละแห่งได้นำนโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการมาปรับใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้พิการในแต่ละพื้นที่ มีการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพ ส่งเสริมด้านสุขภาพของผู้พิการ และให้ความรู้แก่ผู้ดูแลคนพิการ

3. การจ่ายเบี้ยความพิการ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล และตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2559 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่ประชาสัมพันธ์ ตรวจสอบคุณสมบัติ เอกสารประกอบการยื่นคำขอ และชี้แจงสิทธิหน้าที่ของผู้รับเบี้ยกรณีย้ายภูมิลำเนา ซึ่งถือเป็นการดำเนินงานตามระเบียบอย่างถูกต้องครบถ้วน ทั้งนี้เป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับประชาชนในชุมชน และมีความเข้าใจความต้องการของคนพิการในพื้นที่ อีกทั้งยังมีหน้าที่ตามกฎหมายในการดูแลและส่งเสริมสวัสดิการ จึงทำให้การบริหารจัดการและตรวจสอบสิทธิเป็นไปอย่างทั่วถึง มีประสิทธิภาพ และโปร่งใส สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phromchaluai (2020) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการสิทธิและสวัสดิการคนพิการตามกฎหมายของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การสร้างโอกาสให้กับคนพิการให้สามารถเข้าถึงสิทธิได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเสมอภาคตามสิทธิอันพึงได้รับของคนพิการ ตลอดจนการป้องกัน รักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยเชื่อมประสานกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ได้มีการจัดการในด้านสวัสดิการและสิทธิสำหรับคนพิการในพื้นที่ เพื่อที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิที่พึงได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและการช่วยเหลือที่เหมาะสม อย่างมีสิทธิและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้แก่ สวัสดิการเบี้ยความพิการ

4. การส่งเสริมอาชีพและรายได้ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีได้ส่งเสริมอาชีพตามความสามารถของคนพิการ โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดฝึกอบรมอาชีพ เช่น ขายสลากกินแบ่งรัฐบาล นวดแผนโบราณ ขายสินค้าออนไลน์ และทำดอกไม้ประดิษฐ์ อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนเงินทุนสำหรับประกอบอาชีพยังมีจำกัดและต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ทั้งนี้เป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากรในการจัดสรรทุนสนับสนุน จึงมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมทักษะและฝึกอบรมเป็นหลัก เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้แก่คนพิการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chindon (2019) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตคนพิการในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร คือ ตำบลดอนยางควรมีการสำรวจความต้องการการฝึกอบรมของคนพิการหรือครอบครัวคนพิการและประสานการดำเนินงานในการฝึกอาชีพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดฝึกอบรมอาชีพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของคนพิการและครอบครัวคนพิการ

5. การจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีได้ร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรี ช่วยปรับปรุงที่อยู่อาศัยและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของคนพิการที่มีฐานะยากจน โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงห้องน้ำ ทางเดิน และทางลาดให้เป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตอย่างใกล้เคียงกับคนทั่วไปอย่างมีคุณภาพและสะดวกสบายมากขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของคนพิการ โดยช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างสะดวกและปลอดภัยมากขึ้น ตลอดจนส่งเสริมความเป็นอิสระและความเท่าเทียมในสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nadee (2021) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตคนพิการขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำจืด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า มีการวางแผนในการปรับปรุง ซ่อมแซม ที่อยู่อาศัย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความพิการและการใช้ชีวิตประจำวันของคนพิการ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สภาพปัญหาและอุปสรรคของบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี พบว่า อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ไม่ครอบคลุมการส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างเต็มที่ บุคลากรไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่ต้องรับผิดชอบ งบประมาณที่จำกัดทำให้การดำเนินงานขาดประสิทธิภาพ รวมทั้งทัศนคติของสังคมที่ยังมองคนพิการในแง่ลบ ส่งผลให้คนพิการบางส่วนขาดความมั่นใจในการมีส่วนร่วมทางสังคม รวมถึงความไม่พร้อมของอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานราชการ ยังเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้คนพิการเข้าถึงบริการของรัฐได้ยากและไม่สะดวกเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phutthisrimethi, and Lowatcharin (2020) ได้ศึกษาศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่ายังพบปัญหาและอุปสรรคในเรื่องงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรเฉพาะด้านรวมถึงบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลผู้พิการ รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณ บุคลากรเฉพาะด้านให้เหมาะสมและเพียงพอในแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นดำเนินการตามนโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางในการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ควรมุ่งเน้นการบูรณาการความร่วมมือกับองค์กรคนพิการ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างเป็นระบบ รวมทั้งควรกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในแผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติเพื่อรองรับความต้องการของคนพิการ นอกจากนี้ การส่งเสริมเจตคติที่ดีในครอบครัว ชุมชน และสังคมเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรคนพิการ พร้อมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมเพื่อให้คนพิการเข้าถึงบริการและสวัสดิการรัฐได้อย่างสะดวกสบาย ควรขยายเครือข่ายคนพิการและพื้นที่ดำเนินงานให้ครอบคลุมมากขึ้น รวมถึงเสริมทักษะและความรู้ด้านกฎหมายและสิทธิของคนพิการแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อให้การบริการเกิดความเสมอภาคและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chianram (2020) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรดำเนินการ ดังนี้ 1) จัดให้มีการฝึกอบรม เพื่อให้ความรู้ในด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านอาชีพ และด้านรายได้ 2) จัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาสำหรับคนพิการ 3) ปรับปรุงที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อม และจัดสิ่งจำเป็นในชีวิตให้คนพิการ

สรุป

ผลการศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์นครลำปางต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในหลายด้าน ได้แก่ การดูแลสุขภาพผ่านการเยี่ยมบ้านและประสานระบบบริการฉุกเฉิน การให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามความสามารถ การจ่ายเบี้ยความพิการตามนโยบายรัฐ การส่งเสริมรายได้ผ่านการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ตลอดจนการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับคนพิการ บทบาทเหล่านี้ส่วนใหญ่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และสะท้อนความพยายามของท้องถิ่นในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนพิการในพื้นที่ ส่วนสภาพปัญหาและอุปสรรคของบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี พบว่าการดำเนินงานยังเผชิญกับปัญหาเชิงโครงสร้างและอุปสรรคเชิงระบบ เช่น ขอบเขตอำนาจหน้าที่ยังจำกัด ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของคนพิการได้อย่างครอบคลุม ขาดบุคลากรเฉพาะทางงบประมาณไม่เพียงพอ ทศนคติของสังคมที่ยังมองคนพิการในเชิงสงเคราะห์ และสถานที่ราชการหลายแห่งยังไม่เอื้อต่อการเข้าถึงของคนพิการ ข้อค้นพบที่สำคัญคือ การดำเนินนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันยังขาดความยืดหยุ่นและขาดกลไกสนับสนุนเชิงระบบ เช่น เงินกองทุนอาชีพเฉพาะกลุ่มคนพิการ หรือโครงสร้างงานที่รองรับเจ้าหน้าที่เฉพาะทางด้านสิทธิเพื่อคนพิการในระดับท้องถิ่น และแนวทางในการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ควรบูรณาการความร่วมมือกับองค์กรคนพิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน การกำหนด

นโยบายเฉพาะด้านในแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของคนพิการ การส่งเสริมเจตคติที่ดีของชุมชนต่อคนพิการ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน และการขยายเครือข่ายครอบครัวกลุ่มเป้าหมายใหม่ นอกจากนี้ควรพัฒนาเจ้าหน้าที่ในด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ เพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างเท่าเทียม ข้อเสนอเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนานโยบายท้องถิ่นที่เน้น “ความเท่าเทียม” มากกว่าเพียงแค่ “การช่วยเหลือ” และเปิดพื้นที่ให้คนพิการเป็นผู้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในสังคม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีควรประสานงานกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือโรงพยาบาลเอกชน เพื่อจัดแพทย์ นักจิตวิทยา อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านออกไปพบปะพูดคุยกับคนพิการ เช่น การแนะนำเรื่องกายภาพบำบัด การตรวจร่างกายประจำเดือน การให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลคนพิการ เพื่อให้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีควรประสานกับสถาบันการศึกษาและโรงเรียนในพื้นที่เพื่อเป็นการช่วยเหลือ สนับสนุน คนพิการให้มีความรู้ ความสามารถ และมีการศึกษาที่ดี

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีควรช่วยเหลือให้คนพิการสามารถเข้าถึงเงินทุนในการประกอบอาชีพ เช่น กองทุนในการกู้ยืมหรือขอกู้ยืมจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรี เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาบทบาทของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการฝึกอาชีพที่เหมาะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับคนพิการในจังหวัดนนทบุรี

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวและชุมชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี

References

Chianram, A. (2020). The need for quality of life development of people with disabilities in the Sanamchai Subdistrict Administrative Organization, Bang Sai District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. *Journal of Library Services, Prince of Songkla University*, 25(1), 63-70.

- Chindon, U. (2019). *Factors affecting the quality of life of disabled people in Don Yang Subdistrict, Pathio District, Chumphon Province*. (Master's Thesis). Maha Sarakham University. Maha Sarakham.
- Chueakhong, K. (2019). *Guidelines for career development for people with disabilities*. Ubon Ratchathani: Thung Teng Subdistrict Administrative Organization.
- Constitution Drafting Committee, Office of the Secretariat of the House of Representatives. (2017). *Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2017*. Bangkok: Printing Office.
- Daromae, A. (2023). "Social welfare needs of the disabled in Lam Mai Subdistrict, Mueang District, Yala Province". *The 14th Hatyai National and International Academic Conference*, (pp. 814 – 827). Songkhla: Hatyai University.
- Khamkhieo, P. (2020). *Improving the quality of life of people with mobility disabilities: A case study of Ban Mai Samakkhi Subdistrict Administrative Organization, Chai Badan District, Lopburi Province*. (Master's Thesis). Ramkhamhaeng University. Bangkok.
- Ko Yo Subdistrict Administrative Organization. (2019). *Local and the development of the quality of life of people with disabilities*. Songkhla: Ko Yo Subdistrict Administrative Organization.
- Nadee, P. (2021). *Quality of Life of Persons with Disabilities under the Responsibility of Bang Nam Chuet Subdistrict Administrative Organization, Mueang Samut Sakhon District, Samut Sakhon Province*. (Master's Thesis). Bansomdejchaopraya Rajabhat University. Bangkok.
- Office of the Council of State. (2013). *Government Gazette Volume 130/Section 30 Kor/Page 6/29 March 2013*. Retrieved March 16, 2023, from <http://www.dep.go.th/Content/View/4406/1>
- Phromchaluai, C. (2020). The process of transferring local wisdom in self-health care of the elderly in Samut Prakan Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Thonburi Rajabhat University*, 5(1), 8–23.
- Phutthisrimethi, P., & Lowatcharin, G. (2020). Potential of local administrative organizations in Khon Kaen Province to improve the quality of life of people with disabilities. *Journal of Buddhist Education and Research : JBER*, 6(1), 301-312.
- Radabut, P. (2021). The role of the sub-district administrative organization in promoting and developing the quality of life of people with disabilities, Thung Teng Sub-district, Det Udom District, Ubon Ratchathani Province. *MCU Journal Ubon Parittarat*, 6(1), 95-106.

Singhwi, C. (2015). Attitude and helpful behavior towards the elderly of students of the Faculty of Social Sciences, Kasetsart University. *Journal of Social Work*, 23(2), 55-78.

The Committee on Social Affairs, Children, Youth, Women, the Elderly, Persons with Disabilities, and the Underprivileged. (2019). *Learning Record from the Fieldwork in Nan Province: Center for Quality of Life Development and Promotion of Occupations for the Elderly (COOLPOE), Bua Yai Subdistrict, Na Noi District, Nan Province*. Bangkok: Secretariat of the Senate.